

S T A A T S B L A D
van de
R E P U B L I E K S U R I N A M E

STAATSBESLUIT van 30 mei 1981, houdende Veiligheidsvoorschrift No. 7, betreffende de voorschriften aangaande de werkomstandigheden op plaatsen waar arbeid wordt verricht (**Besluit Werkomstandigheden**).

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

Overwegende, - dat ter uitvoering van artikel 3, lid 1 van de "Veiligheidswet 1947" (G.B. 1947 no. 142) - het nodig is het navolgende vast te stellen;

Heeft, na goedkeuring door de Raad van Ministers, besloten;

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

In dit Staatsbesluit wordt verstaan onder:

- a. **schadelijk of hinderlijk geluid:** alle geluid dat kan leiden tot beschadiging van het gehoor, of schadelijk is voor de gezondheid of gevaar oplevert op wat voor wijze dan ook;
- b. **schadelijke of hinderlijke trillingen:** alle trillingen die worden overgebracht op het menselijk lichaam en welke schadelijk zijn voor de gezondheid of gevaarlijk zijn in welke vorm dan ook;
- c. **de Minister:** de Minister van Arbeid en Volksgezondheid;
- d. **het Hoofd:** het Hoofd der Arbeidsinspectie.

Artikel 2

De bepalingen in dit Staatsbesluit zijn van toepassing met betrekking tot arbeid in alle ondernemingen, zoals genoemd in artikel 2 van de "Veiligheidswet 1947" (G.B. 1947 no. 142).

HOOFDSTUK II

**Voorschriften ten aanzien van dag- en kunstverlichting
Dagverlichting**

Artikel 3

Een werklokaal moet voldoende door daglicht zijn verlicht, tenzij de aard van het werk zich er tegen verzet.

Artikel 4

Een werklokaal zal door daglicht voldoende verlicht worden geacht, indien boven het omliggend terrein gelegen lichtopeningen, welk direct daglicht toelaten, zijn aangebracht. Deze lichtopeningen dienen een gezamenlijk oppervlak te hebben van tenminste eentiende van het vloeroppervlak van het werklokaal, tenzij de aard van het bedrijf zich daartegen verzet of bijzondere omstandigheden of inrichtingen ter plaatse waar gewerkt wordt, voldoende dagverlichting waarborgen.

Artikel 5

Indien in een werklokaal de in het voorgaande artikel bedoelde lichtopeningen bezet zijn met zodanig glassoort of zodanig zijn aangebracht of zijn voorzien van ventilatieluiken of anderszins, dat ter plaatse waar gewerkt wordt, geen voldoende dagverlichting is gewaarborgd, moet het gezamenlijke lichtoppervlak, volgens het in artikel 4 vereiste, zoveel worden vergroot, dat ter plaatse waar gewerkt wordt, een voldoende dagverlichting is verzekerd.

De beglazing van de lichtoppervlakken dienen aan binnen- en buitenzijde schoon te zijn.

Artikel 6

Ten aanzien van een werklokaal, dat vóór het inwerking treden van dit Staatsbesluit als zodanig in gebruik was, gelden de voorschriften als genoemd in artikel 4, slechts in zoverre als naleving daarvan mogelijk is.

Artikel 7

1. Het bepaalde in artikel 4 geldt niet ten aanzien van projecteercellen van bioscopen, werklokalen van baggermolens en grind- of zandzuigers.
2. In een werklokaal moet ter plaatse, waar arbeid wordt verricht, het rechtstreeks invallende zonlicht kunnen worden afgesloten.

Artikel 8

Privaten, urinoirs, trappen en gangen moeten zo mogelijk door daglicht zijn verlicht.

Kunstverlichting

Artikel 9

1. Bij gebruik van kunstlicht moet een werklokaal voldoende en doelmatig worden verlicht.
2. Een plaats, waar werkzaamheden worden verricht, moet zonodig voldoende en doelmatig door kunstlicht zijn verlicht.
3. De kunstverlichting moet zijn aangepast aan de aard van het werk. De verlichtingssterkte moet voldoende zijn voor de te verrichten werkzaamheden.
4. Een lichtbron moet zodanig geplaatst en ingericht zijn, dat het licht de werknemer direct of indirect tijdens de arbeid niet hinderlijk in de ogen schijnt.

Artikel 10

1. Indien de kunstverlichting anders geschiedt dan door electriciteit, zullen zodanig doeltreffende maatregelen moeten worden genomen, dat gevaar voor brand en explosie ontstaan door onvolkomenheden in de werking van de lichtbron, dan wel door beschadiging, middels een beveiliging wordt voorkomen.
2. Lichtbronnen, waarvan de verlichting anders geschiedt dan door electriciteit, mogen niet worden toegepast in ruimten die, door hun aard, gevaar op kunnen leveren voor brand en explosie.

Artikel 11

Zolang werknemers, met uitzondering van de zulken, die met toezicht of bewaking zijn belast, in de onderneming aanwezig zijn, moeten de privaten, urinoirs, gangen, trappen, terreinen en overige gedeelten van een onderneming zodanig zijn verlicht, dat veilig verkeer en verblijf aldaar voldoende zijn gewaarborgd.

Artikel 12

In ondernemingen, waar meer dan 100 personen in één gebouw plegen te verblijven, en kunstverlichting door middel van electriciteit plaats heeft, moeten zolang de bedrijfsarbeid geheel of gedeeltelijk met behulp van kunstlicht wordt uitgeoefend, zulks maatregelen zijn getroffen, dat bij enige stoornis in de lichtvoorziening een voldoende noodverlichting is gewaarborgd bij de uitgangen van de werklokalen en op trappen, gangen en portalen, welke bij het verlaten van de onderneming gebruikt moeten worden.

HOOFDSTUK III

Voorschriften omtrent het bevorderen van een behaaglijk klimaat van de werkomgeving.

Artikel 13

Gebouwen en andere opstallen moeten zodanig zijn ingericht en worden onderhouden, dat rekening houdende met de eisen welke de aard van het bedrijf stelt, de daarin verblijvende werknemers beschut zijn tegen nadelige invloeden van het buitenklimaat.

Artikel 14

1. Voor het bepalen van de klimaatomstandigheden is een grootte vastgesteld genaamd temperatuurindex.

Onder de temperatuurindex L wordt verstaan een grootte welke met behulp van onderstaande formule wordt bepaald: $L = (42 t_l - 8 t_{ln}) : (34 + t_l - t_{ln})$,

waarin t_l = droge luchttemperatuur

t_{ln} = natte luchttemperatuur,

beide te zelfder tijd en plaats gemeten en uitgedrukt in graden Celsius.

Onder droge luchttemperatuur wordt verstaan de temperatuur welke wordt aangewezen door een temperatuurmeettoestel, waarvan het gevoelige meetgedeelte droog is en tegen straling is afgeschermd.

Onder natte luchttemperatuur wordt verstaan de temperatuur welke wordt aangewezen door een temperatuurmeettoestel, waarvan het gevoelige meetgedeelte is omwikkeld met een vochtig poreus materiaal, waarlangs de lucht in beweging wordt gehouden.

2. Indien de luchtsnelheid niet meer bedraagt dan 1 m/sec. en de droge luchttemperatuur en de stralingstemperatuur niet meer dan 5°C. verschillen, gelden ter plaatse, waar arbeid wordt verricht de artikelen 16 en 17.

Voor de toepassing van de vorige volzin wordt de stralingstemperatuur (t_s) berekend uit de globetemperatuur (t_g) en de droge luchttemperatuur (t_l) volgens de formule: $t_s = 2 t_g - t_l$

Onder de globetemperatuur wordt verstaan de temperatuur aangewezen door een temperatuurmeettoestel, waarvan het gevoelige meetgedeelte zich bevindt in het centrum van een holle dofwarte bol met een diameter van 15 cm..

3. Wanneer de luchtsnelheid meer dan 1 m/sec. bedraagt of de droge luchttemperatuur en de stralingstemperatuur meer dan 5°C. verschillen, geldt ter plaatse waar arbeid wordt verricht, artikel 18.

Artikel 15

Ten behoeve van de beoordeling van klimaatsituaties ter plaatse, waar arbeid wordt verricht, moeten zodanig doelmatige meetinstrumenten zijn aangebracht.

Artikel 16

1. Ter plaatse waar arbeid wordt verricht, mag de temperatuurindex L niet meer bedragen dan 30.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid mag de temperatuurindex L meer bedragen dan 30 in omstandigheden, waar redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat aan het eerste lid wordt voldaan, mits de arbeidsduur ter plaatse wordt beperkt en daarop aansluitend zo mogelijk tijdelijk verblijf in een koelere omgeving wordt verschaft.

Deze omstandigheden worden geacht aanwezig te zijn bij kunstmatig verwarmde drooginrichtingen, ovens, stoomketels; bij aan zonnestraling blootgestelde ruimten; bij een in aanbouw of in reparatie zijnd schip, bouwwerk of tank; bij een bedrijfsstoring en bij bijzonder warm weer.

Artikel 17

Indien in koude klimaatsituaties arbeid moet worden verricht, waarbij de temperatuurindex 12 of minder bedraagt, moeten doelmatige persoonlijke beschuttingsmiddelen worden gebruikt of andere doelmatige middelen worden toegepast, dan wel moet de arbeidsduur ter plaatse worden beperkt.

Deze omstandigheden worden geacht aanwezig te zijn, indien het product of het fabricageproces aan het binnenklimaat bepaalde eisen stelt en in kunstmatig gekoelde ruimten, zoals een koelhuis of vriescel.

Artikel 18

1. Indien arbeid wordt verricht op een plaats, waar zich een klimaatsituatie voordoet overeenkomstig artikel 14, derde lid, zoals in bedrijfsruimten, waarin kunstmatig de begrenzend oppervlakken, installaties of voorwerpen een aanmerkelijke warmtestraling veroorzaken dan wel in de buitenlucht tengevolge van wind of zonnestraling, moeten zonodig ter beschutting tegen nadelige invloeden van hitte of van koude, doelmatige middelen zijn aangewend, of doeltreffende maatregelen zijn genomen als genoemd in artikel 16, tweede lid, of artikel 17.

2. Indien in een werklokaal of elders noodzakelijkerwijs arbeid wordt verricht, op een plaats, waar sterke warmtestraling heerst, moeten hete oppervlakken geïsoleerd zijn, warmtestralingkerende schermen en persoonlijke beschuttingsmiddelen, zoals isolerende overkleding, gelaatsschermen, handschoenen, schoeisel en hoofdbedekking worden gebruikt of andere doelmatige middelen worden toegepast, dan wel moet de arbeidsduur ter plaatse worden beperkt en zo mogelijk tijdelijk verblijf in koelere omgeving worden verschaft.

Artikel 19

1. Indien werknemers in de regen arbeid verrichten of bij hun arbeid bespat worden met water, dan wel in contact komen met natte of koude oppervlakken, moeten ter beschutting tegen de nadelige invloeden daarvan, doelmatige middelen zijn aangewend, zoals vloerroosters, voetenbanken, matten, regenschutten, spatschermen en dekkleden of moeten persoonlijke beschuttingsmiddelen worden gebruikt, zoals waterdichte, al of niet gevoerde handschoenen en schoeisel, vochtkerende of isolerende overkleding en hoofdbedekking.

Artikel 20

1. Een werklokaal moet ten behoeve van een voldoende algemene luchtverversing door middel van afvoer van verontreinigde lucht en toevoer van verse lucht voorzien zijn van:
  - a. bij natuurlijke luchtverversing: in de wanden of plafonds aangebrachte doelmatige toe- en afvoeropeningen en/of zuigkappen;
  - b. bij een kunstmatige luchtverversing: doelmatige technische voorzieningen, zoals ventilatoren.
2. Bij toepassing van een natuurlijke luchtverversing moet in een werklokaal gedurende de rust- en werktijden worden zorg gedragen voor een zo goed mogelijke luchtverversing door een doeltreffend gebruik van toe- en afvoeropeningen.
3. Bij toepassing van een kunstmatige luchtverversing moet in een werklokaal gedurende de werktijden en zonodig ook gedurende de rusttijden door een doeltreffend gebruik van de technische voorzieningen worden zorg gedragen voor een luchtverversing van tenminste 10 m³ per uur per werknemer.
4. Indien lucht of andere gassen, dampen of stof uit een werklokaal kunstmatig worden afgevoerd, dienen tevens middelen voor toevoer van verse lucht te zijn aangebracht.
5. De luchtverversing van een werklokaal dient zodanig te geschieden, dat de werknemers in generlei opzicht hiervan hinder ondervinden.

HOOFDSTUK IV

Het voorkomen of beperken van schadelijk of hinderlijk geluid of
van andere schadelijke of hinderlijke trillingen

Artikel 21

Machines, trekkers, werktuigen, apparaten of installaties moeten zodanig geconstrueerd, ingericht, opgesteld of ondersteund zijn en zodanig onderhouden worden, dat zij bij het in werking zijn geen schadelijk of hinderlijk geluid dan wel trillingen veroorzaken, tenzij zulks onmogelijk is of redelijkerwijze niet kan worden gevergd.

Artikel 22

Het verrichten van werkzaamheden moet zodanig geschieden, dat daarbij geen schadelijk of hinderlijk geluid dan wel andere schadelijke of hinderlijke trillingen worden veroorzaakt, tenzij zulks onmogelijk is, of redelijkerwijze niet kan worden gevergd.

Artikel 23

Indien de uitzonderingen, vervat in de laatste zinsnede van artikel 21 of van artikel 22 van toepassing zijn, moeten doelmatige voorzieningen aangebracht zijn, waardoor zoveel mogelijk wordt voorkomen dat:

- 1°. zodanig geluid dan wel zodanige trillingen heersen in een ruimte, waarin werknemers plegen te verblijven;
- 2°. zodanige trillingen rechtstreeks op het lichaam van de werknemers worden overgebracht.

Artikel 24

In gevallen waarin voorzieningen aangebracht ingevolge artikel 23, de werknemers onvoldoende bescherming bieden tegen het schadelijk of hinderlijk geluid dan wel tegen de andere schadelijke of hinderlijke trillingen, moet het aantal werknemers dat aan dat geluid of die trillingen wordt blootgesteld, tot het uiterste beperkt zijn.

De vorige volzin is van overeenkomstige toepassing, indien het aanbrengen van voorzieningen, als bedoeld in artikel 23, onmogelijk is of redelijkerwijze niet kan worden gevergd.

Artikel 25

Door of namens de Minister kan het niveau worden vastgesteld, waarboven geluid of andere trillingen voor de toepassing van dit hoofdstuk geacht worden schadelijk of hinderlijk te zijn. Voorts kan door of namens hem worden vastgesteld, hetgeen voor de toepassing van dit hoofdstuk kan worden beschouwd als de maximale aanvaardbare waarden van trillingen die op het lichaam worden overgebracht door:

- 1°. handgereedschap of een werktuig dat moet worden vastgehouden of gedragen om te kunnen worden gebruikt;
- 2°. een zit- of staanplaats van een trekker, werktuig, machine, installatie of apparaat.

Artikel 26

Indien een der hierna omschreven gevaren zich voordoet, hetzij in een geval, waarop het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde niet van toepassing is, hetzij in een geval, waarin de naleving daarvan niet leidt tot vermijding van dat gevaar, moeten onverminderd vorenbedoelde bepalingen, voor de werknemers die aan dat gevaar bloot staan, de daarbij aangegeven persoonlijke beschuttingsmiddelen in voldoende aantal beschikbaar zijn en moet worden zorg gedragen, dat deze door de werknemers worden gebruikt:

- 1°. tegen het gevaar van inwerking van schadelijk geluid op het gehoororgaan: doelmatige gehoorbeschermingsmiddelen;

2°. tegen het gevaar van overgang van schadelijke trillingen op het lichaam, voortgebracht door handgereedschap of door een werktuig dat moet worden vastgehouden of gedragen om te kunnen worden gebruikt: doelmatige handschoenen of andere doelmatige middelen ter bescherming van het lichaam.

Artikel 27

Persoonlijke beschuttingsmiddelen, als bedoeld in artikel 26, moeten in goede staat verkeren en zindelijk worden gehouden.

HOOFDSTUK V

Het voorkomen of beperken van schade aan de gezondheid door fysieke en/of psychische belasting door arbeid.

Artikel 28

Zware lichamelijke arbeid, welke een nadelige invloed heeft op de fysieke conditie van de werknemer, dient te worden voorkomen.

Artikel 29

Indien de arbeid, genoemd in het vorige artikel, niet kan worden voorkomen, dienen zodanige maatregelen te worden genomen, dat de werknemer hiervan geen schadelijke gevolgen ondervindt.

Artikel 30

Zit- en staanplaatsen voor de bediening van een machine, werktuigen, installaties, apparaten of voertuigen dienen zodanig te zijn ingericht of te zijn aangepast of zodanig in te richten of aan te passen zijn aan werknemers, welke voor de bediening ervan zijn of worden aangewezen, dat een onnodige extra belasting van spieren dan wel vermoeidheid wordt voorkomen.

Artikel 31

Zit- en staanplaatsen ten behoeve van de bewerking van materialen en grondstoffen of het verrichten van werkzaamheden aan machines, werktuigen, installaties, apparaten of voertuigen of onderdelen hiervan, dienen zodanig te zijn ingericht of te zijn aangepast of zodanig in te richten of aan te passen zijn aan werknemers, welke voor het bewerken ervan of het verrichten van werkzaamheden eraan zijn of worden aangewezen, dat een onnodige extra belasting van spieren dan wel vermoeidheid wordt voorkomen.

Artikel 32

Bij een informatiestroom, welke door één der zintuigen moet worden waargenomen of waarbij sprake is van een combinatie van zintuiglijke waarnemingen, moet de informatiebron zodanig zijn opgesteld of zijn ingericht, dat deze informatiestroom op een verantwoorde wijze door de betrokken werknemers kunnen worden verwerkt.

Hierbij moet een onnodige extra belasting van de zintuigen, zowel van psychische als van fysieke aard, worden voorkomen.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 33

Het Hoofd, of in beroep, ingevolge artikel 34, lid 1, de Minister, kan ten aanzien van het bepaalde in de artikelen 4 t/m 12, 13, 15, 16, lid 2, 17 t/m 20, 23, 24, 26, 27, en 29 t/m 32 nadere eisen, maatregelen en voorwaarden stellen.

Artikel 34

1. Tegen een beschikking van het Hoofd, ingevolge artikel 33, kunnen de belanghebbenden in beroep komen bij de Minister binnen dertig dagen, een en ander te rekenen vanaf de dagtekening van de beschikking.

Hij die in beroep komt na die termijn, wordt niet op grond daarvan niet-ontvankelijk in zijn beroep verklaard, indien hij ten genoegen van de Minister aantoont het beroep te hebben ingesteld binnen dertig dagen na de dag, waarop hij van de beschikking redelijkerwijs heeft kennis kunnen dragen.

2. De Minister beslist binnen vijf en veertig dagen na het tijdstip van ontvangst van het beroepsschrift.

3. Indien in beroep de beschikking wordt gewijzigd, treedt de gewijzigde beschikking in de plaats van die, waartegen beroep was ingesteld.

Artikel 35

Het instellen van het beroep heeft geen schorsende werking.

Artikel 36

1. Dit Staatsbesluit, dat als "Besluit Werkomstandigheden" (Veiligheidsvoorschrift No. 7) kan worden aangehaald, wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname bekend gemaakt.

2. Het treedt in werking met ingang van de dertigste dag volgende op die van zijn bekendmaking.

Gegeven te Paramaribo, de 30ste mei 1981.
H.R. CHIN A SEN.

De Minister van Arbeid a.i.,
H.H. RUSLAND.

Uitgegeven te Paramaribo, de 30ste mei 1981.
De Minister van Binnenlandse Zaken,
Districtsbestuur en Milieubeheer,
F.J. LEEFLANG.

STAATSBESLUIT van 30 mei 1981, houdende Veiligheidsvoorschrift No. 7, betreffende voorschriften aangaande de werkzaamheden op plaatsen waar arbeid wordt verricht (Besluit Werkomstandigheden).

NOTA VAN TOELICHTING

Dit besluit behelst maatregelen en voorschriften ten aanzien van de humanisering van de arbeid in ruime zin. De maatregelen en voorschriften betreffen verlichting, klimaat, geluid en trillingen en fysieke en psychische belasting van de mens bij zijn arbeid.

Hoofdstuk II omvat de voorschriften voor dag- en kunstverlichting. Daglicht in de werkruimte is voor de psychische gezondheid van de mens van groot belang. De artikelen 3 tot en met 6 regelen de voorwaarden waaraan de openingen voor toetreding van het daglicht moeten voldoen.

De artikelen 9 tot en met 12 regelen de kunstverlichting.

De vereisten zijn gericht op de aanwezigheid van voldoende verlichting op de werkplek, afgestemd op de aard van de werkzaamheden en zonodig aangepast aan de individuele werknemer. Daarnaast ligt het accent op de veiligheid met name ten aanzien van die ruimten in de bedrijven welke geen werkplek vormen.

Hoofdstuk III handelt over het bevorderen van een behaaglijk klimaat en heeft betrekking op temperatuur, luchtvochtigheid, ventilatie en circulatie van lucht in een werklokaal of elders waar arbeid wordt verricht. Hiervoor is het begrip "temperatuurindex" ingevoerd, dat afkomstig is van het "Veiligheidsbesluit fabrieken en werkplaatsen", gebaseerd op de Nederlandse Veiligheidswet van 1934. Deze index is gekozen, omdat in de beschikbare literatuur geen hanteerbare formule of anderszins gevonden is, waaruit een bruikbare norm kon worden verkregen. De bovengrens van de index is in verband met de klimaatomstandigheden in Suriname verhoogd (artikelen 13 en 14).

Hoge luchtsnelheden (artikel 18 lid 1) kunnen onder bepaalde omstandigheden hinderlijk zijn, vooral wanneer er arbeid wordt verricht in ruimten, waar bovendien een lage temperatuur heerst. In artikel 19 komt o.a. de combinatie van water (vocht) en lage temperatuur aan de orde. Hierbij is vooral gedacht aan bepaalde lokalen in een brouwerij, waar beide klimaatcomponenten voorkomen.

Artikel 20 handelt over luchtverversing en betreft vooral die werkruimten, waarin een natuurlijke ventilatie wordt belemmerd, zoals keukens, bakkerijen, geheel van airconditioning voorziene werkruimten e.d..

Hoofdstuk IV betreft de bescherming van de mens tegen nadelige gevolgen voor de gezondheid van geluid en trillingen.

De artikelen 21 en 22 geven aan, dat er zodanig geconstrueerd moet worden, dat constructies zodanig moeten worden onderhouden en dat er zodanig mee moet worden gewerkt, dat schadelijk geluid of trillingen worden voorkomen.

De artikelen 23 en 24 geven aan dat er maatregelen moeten worden genomen om de schadelijke gevolgen van geluid of trillingen te beperken, indien deze niet bij de bron kunnen worden bestreden. Door of namens de Minister kunnen normen voor lawaai en trillingen worden vastgesteld (artikel 25).

Hoofdstuk V behelst maatregelen ter voorkoming van schadelijke gevolgen van arbeid onder bezwaarlijke omstandigheden.

In de artikelen 28 tot en met 32 wordt het ergonomisch aspect in de wetgeving opgenomen, dat betrekking heeft op:

- zwaarte van de arbeid;
- inspannende werkhouding en eenvoudige beweging en spierbelasting;
- belasting van de zintuigen gedurende waarnemingen door één of meer zintuigen.

Schadelijke gevolgen van overbelasting van het menselijk lichaam en zintuigen dienen te worden voorkomen. Deze gevolgen kunnen zowel in een zeer kort tijdbestek, als zelf na jaren schade opleveren of shadesymptomen vertonen.

De Minister van Arbeid a.i.,
H.H. RUSLAND.